

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@aix.swu.bg
<http://www.swu.bg>

Катедра "Икономика" Информационен пакет ECTS

Специалност "Икономика на публичната сфера"

Образователно–квалификационна степен: Магистър

Изисквания към професионалните качества и компетенции на завършилите специалността:

Посредством изучаването на комплекс от учебни дисциплини да се подготви специалист с качествени теоретични и свързани с практиката знания и умения, в състояние да изпълни своите професионални задължения.

Чрез придобиването на тази професионална квалификация завършилите могат да ръководят, изготвят експертизи и да бъдат консултирани във всички звена от социалната сфера /образование, култура, здравеопазване, спорт, физическо възпитание, социални дейности/, както и в управленските институции в тези области, да провеждат проучвания с цел усъвършенстване или разработване на икономически концепции, теории и оперативни методи, използвани за разбиране и описване на поведението на местния или международните пазари на стоки, услуги и труд; дават консултации или прилагат научни знания за изготвяне на икономическа политика или за формулиране на решения за настоящи или прогнозирани икономически проблеми.

Завършилите специалността ще могат да работят като:

263 Специалисти по обществени науки; 2631 Икономисти; 26315030 Главен касиер; 26316001 Икономически съветник; 26316002 Икономически анализатор; 26316003 Специалист, иконометрия; 26316008 Икономист, доходи и жизнен стандарт; 26316009 Икономист, иконометрия; 26316012 Икономист, организация и управление; 26316014 Икономист, организация на труда; 26316015 Икономист, селско стопанство; 26316016 Икономист, социални грижи и подпомагане; 26316017 Икономист, социално застраховане; 26316018 Икономист, социално осигуряване; 26316019 Икономист, транспорт; 26316020 Икономист, труд; 26316021 Икономист, туризъм; 26316022 Икономист, търговия; 26316023 Икономист, управление на персонала; 26316024 Икономист, финанси; 26316025 Икономист, цени; 26316026 Икономист, плановик; 26316027 Икономист, себестойчик; 26316028 Икономист, обществени поръчки; 26316029 Икономист; 26317004 Главен икономист; 1219 Ръководители в бизнес услугите и административните дейности; 1213 Ръководители по политики и стратегическо планиране; 12137043 Ръководител, отдел по икономически анализи и прогнози; 12137043 Ръководител, стратегическо планиране; 12137043 Ръководител филиал, териториално поделение на НОИ; 332 Посредници в търговията и продажбите; 333 Посредници в бизнес услугите; 1342 Ръководители в здравеопазването; 1344

Ръководители на социални услуги; 1345 Ръководители в образованието; 1349 Ръководители в областта на професионалните услуги; 143 Ръководители на други услуги; 1431 Ръководители на спортни центрове, центрове за отход и културни центрове; 1439 Ръководители на други услуги; 2310 Преподаватели във висши училища;

- ръководители на всички управленски равнища/министерства, учреждения и фирми/ в социалната сфера;

- ръководители и заместници във всички звена и структури на образованието, здравеопазването, културата;

- специалисти /експерти/ във всички икономически звена и отдели в структурите на тази сфера;

- експерти в министерствата и общини по социалните проблеми / на образованието, здравеопазването, културата/.

Изисквания към подготовката на завършилите специалността:

Специалистът с образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност "Икономика на публичната сфера" притежава висока организационна, социална и икономическа култура. Придобива знания и умения в широк социален и управленски диапазон.

Специалистът завършил специалност "Икономика на публичната сфера" притежава най-общи умения в областите:

- основите на макро- и микроикономиката, счетоводството и контрола, финансите, статистиката, маркетинга и рекламата, инвестиционната политика, обща теория на управлението, управлението на човешките ресурси, съвременните информационни техники и технологии, математика;

- икономика на социално-културните дейности, културологията, социалната политика и социалното осигуряване;

- европейското икономическо сътрудничество, финансовият мениджмънт, управление на риска, борсите и борсовите операции;

- придобиват способност за интегриране на придобитите знания, за да могат да анализират, оценяват и предлагат решения за развитие на конкретно направление от дейността на социално-културната структура или управленска структура в образованието, културата, здравеопазването, в съвременен икономически и социален аспект.

Квалификационната характеристика на специалността "Икономика на публичната сфера" за образователно-квалификационна степен "Магистър" с професионална квалификация "Магистър по икономика на публичната сфера" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС "Магистър", "Бакалавър", "Специалист" и с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА

СПЕЦИАЛНОСТ: ИКОНОМИКА НА ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ИКОНОМИКА НА ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА И ЗАДОЧНА

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Организация и управление на дейности в публичната сфера	6.0	1. Финансиране на проекти в публичната сфера	3.0
2. Комплексен анализ на публичната сфера	6.0	2. Организация и заплащане на труда в публичната сфера	3.0
3. Правно-нормативна уредба в публичната сфера	6.0	3. Планиране, набиране и подбор на човешките ресурси	6.0
4. Социален мениджмънт	6.0	4. Избираема дисциплина	3.0
5. Избираема дисциплина	3.0	Държавен изпит или защита на дипломна работа	15.0
6. Избираема дисциплина	3.0		
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
1. Фондове на ЕС	3.0	1. Икономика на знанието	3.0
2. Международно сътрудничество в публичната сфера	3.0	2. Публично-частно партньорство	3.0
3. Фирмена етика	3.0		
4. Фирмена сигурност	3.0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 1 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 60 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
Специалност: Икономика на публичната сфера
ОКС «Магистър»

ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИ В ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина принадлежи към фундаменталния блок от знания и умения, осигуряващи съществена част от цялостната подготовка, необходима на студентите за по-доброто разбиране и усвояване на икономическите и управленски учебни дисциплини. Учебната дисциплина е конкретизация на обективната необходимост от изследване и установяване на влиянието на промените във всички сфери върху системата на социално-културните дейности в резултат на прехода към пазарна икономика. Изучавайки дисциплината, студентите ще получат познания по теория на организацията и управлението на социално-културните дейности, основните промени при изграждане на организационно-управленските структури на управление на системата на социално-културните дейности. Вниманието е концентрирано върху: същностната характеристика на управлението на социално-културните дейности, основните управленски функции, принципи, методи и подходи на управление в сферата на социално-културните дейности, характеристика на системата и нейното функциониране, класификация на системата.

Съдържание на учебната дисциплина:

Организация и управление на социално-културните дейности. Основни управленски функции в сферата на социално-културните дейности. Система и нейното функциониране. Понятиен апарат – уточнения за сферата на социално-културните дейности. Основни свойства на системата на социално-културните дейности. Елементи, компоненти, връзки, взаимодействия, поведение, структура на системата на социално-културните дейности. Обратни информационни връзки в системата на социално-културните дейности. Схема. Видове обратни връзки. Класификация на системата. Анализ на системата на социално-културните дейности и детеминирането ѝ в зависимост от теоретичните принципи за класификация на системите. Принципи на управление в сферата на социално-културните дейности. Свобода на действие. Пазарна ориентираност и стратегия. Алтернативност при вземане на решения. Задължителност на взетите решения. Разпоредителност и отговорност. Ефективност на управлението. Методи на управление на социално-културните дейности. Организационно-разпоредителни методи за управление на социално-културните дейности. Модерни /съвременни/ методи за организация и управление на социално-културните дейности. Принципи за управление на социално-културните дейности. Управленски подходи при организацията и управлението на социално-културните дейности. Програмно-целеви и комплексен подход при организацията и управлението на социално-културните дейности. Отраслов, функционален и териториален подход при организацията и управлението на социално-културните дейности. Управленско решение. Етапи при разработване на качествени управленски решения. Видове решения. Вземане на качествени управленски решения в системата на социално-културните дейности. Управленски технологии.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОМПЛЕКСЕН АНАЛИЗ НА ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

За да се вземат ефективни решения за което и да е ниво на управление е необходим всестранен анализ на състоянието, установяване причините за затрудненията в системата, намиране на нови източници и резерви. Обект на учебната дисциплина са съвкупността от принципи, методи, прийоми за всестранно изучаване дейността на звената в социално-културните системи. Създаването и прилагането на система от критерии и показатели и използването им в практиката е съществена част от обучението. Методиката за комплексен анализ и прилагането на съвременни методи като таксономия, математически, статистически, статистико-икономически и други е също обект на дисциплината. Студентите ще се запознаят с показателите отразяващи равнището на организационно-управленските, икономически, демографски и други условия на системата, с анализа на материалните, човешките и финансовите ресурси, с обема на извършваните дейности и характеризиращите ги параметри, с разходите за издръжката на единица услуга, възпроизводството на основните фондове, обема на извършваните дейности, крайните резултати и ефективността.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в учебната дисциплина. Предмет, методи, съдържание, връзка с другите учебни дисциплини. Въведение в категориалния апарат. Насоки за работа с информационните и литературни източници. Характеристика на комплексния анализ. Определяне на целите, методите, информационните източници, съвкупността от показатели, схема на взаимните връзки между тях, методи на анализ, начин на обработка на данните, оценка и използване на резултатите от анализа. Система от критерии и показатели. Принципи на изграждане, взаимни връзки, изчисление на показателите. Изясняване на понятия като критерий, показател, общ и всеобщ критерий. Класификация на критериите и показателите. Обобщаващи и частни критерии и показатели. Териториални аспекти на критериите и показателите. Обобщаващи критерии и показатели. Възможност на териториалната система да задоволи населението, осигури необходимите условия /брой места в детските градини, училища, университети, болници, кина, театри, зали и т.н./. Абсолютен брой на обслужваните, брой на звената, сгради, коефициенти на обхванатите или възможност за приемане, коефициенти свързани с качеството на извършваната услуга, коефициенти за оценка на резултатите на изхода на системата, на неизвършена реализация и т.н. Коефициенти за сравнение, сменност, заболяемост, заети места в кина, театри и т.н. Съответствие на системата и нейната структура на потребностите на териториални системи. Степен на уедряване и концентрация на звената на социално-културните системи в отделните териториални структури. Показатели. Равнище на концентрация. Осигуреност на системата с материално-техническа база. Осигуреност на системата с човешки ресурси. Осигуреност с финансови ресурси. Блок схеми за обвързване на показателите и критериите. Определяне равнището на развитие и анализ на териториалните структури на СКД с помощта на математически методи.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРАВНО-НОРМАТИВНА УРЕДБА В ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

С учебната дисциплина Правно-нормативна уредба на здравеопазването и културата, образованието, физическото възпитание и спорта се осигурява възможност на студентите да получат знания за специфичното съдържание и характеристики на основни правни категории в отраслите на обществената

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Вид на изпита: писмен

сфера - правни норми, правоотношения, правни субекти, юридически актове, юридическа отговорност. Съществена част на учебната дисциплина е изучаването на основните нормативни актове и прилагането им в тази социална сфера. Целта на учебната дисциплина е студентите да се запознаят по-задълбочено и конкретно със съдържанието и действието на основните нормативни актове за правно регулиране на правоотношенията, които възникват в системата на здравеопазването, културата. Образованието, физическото възпитание и спорта. Да се формират умения за правилно тълкуване и правоприлагане на тези основни нормативни актове.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет, метод на регулиране и източници на правно-нормативната уредба в социалната сфера /ПНУЗК/. Правни норми-същност и видове. Система на правните отношения - структура. Субекти на правото в системата на социалната сфера. Юридически актове в ПНУЗК - система и видове. Юридическа отговорност - същност, видове, основания. Правно-нормативна уредба в образованието. Правно-нормативна уредба във физическото възпитание и спорта. Правно-нормативна уредба на здравеопазването. Правно-нормативна уредба на културата. Правно-нормативни основи на функционирането на труда и заплащането в социалната сфера. Правно-нормативна уредба за възникване и функциониране на частните структури. Правно-нормативна уредба за професионална квалификация на кадри в социалната сфера. Възникване, изменение и прекратяване на трудовите и служебните правоотношения в социалната сфера.

Технология за обучение и оценяване:

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СОЦИАЛЕН МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Социалният мениджмънт изучава устойчива област на човешката дейност, социалната сфера, свързана с възпроизводството на човешкия живот и пространство за реализация на социалните функции на обществото и институциите от гледна точка на организирания труд и управлението. Тази област на държавно-управленческа, научна, учебна, трудова и стопанска дейност, свързани със създаването и предоставянето на социални услуги е посветена както на изучаването и разбирането на причините, структурата и динамиката на индивидуалното и груповото трудово поведение, така и на неговото реално практическо управление. Организациите в Социалната сфера са съвкупност от системи и дейности, обединяващи човешки и материални ресурси, които се нуждаят от управление. Поведението на отделните личности и на групи от хора, които управляват организациите, или работят за тях, е до голяма степен непредсказуемо, доколкото в основата му лежат комплексни и взаимодействащи си причини: индивидуални особености, потребности и интереси, ценностни системи, мотивации, отношения и пр. В същото време това поведение трябва да бъде изучавано, разбирано и управлявано, защото трудът заема най-важно място в живота на всеки човек, защото няма по-важен фактор за успеха на една организация, от хората ѝ, и защото от ефективното функциониране на организацията зависи благоденствието на всяко общество. Изследването на широката палитра на социалните дейности и системи дава цялостно виждане, разкрива интегралните връзки между тях. На тази основа най-добре може да се изучи всяка една поотделно и да се преодолее един от недостатъците при управлението – обособяването и откъсването на отделните социални дейности и системи и разглеждането им само през призмата на нормативните документи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Управлението като дейност. Исторически преглед на развитието на управленската наука. Теоретични основи на социалния мениджмънт. Основни функции на социалния мениджмънт. Стратегическо управление. Стратегическо планиране. Конкурентна стратегия. Видове мотивация към труд – нагласа, ангажираност, съпричастност. Кадрова политика. Управление на качеството. Природа на управленската дейност. Стиллове на управление. Формални групи и структури. Неформални групи и структури. Неформална организация. Мениджърът и трудовият колектив. Управленски решения. Демографска

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

политика. Образование и професионално развитие. Заетост. Доходи. Социално осигуряване. Социално подпомагане. Конфликти. Видове конфликти. Конфликтна ситуация. Стратегии за управление на конфликтите. Ръководство и лидерство. Същност и разграничения. Концепции за ръководство и лидерство. Качество на трудовия живот. Стрес и неговото управление. Групова динамика. Групата като ефективен екип. Управление на промяната. Институции на социалния мениджмънт.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФОНДОВЕ НА ЕС

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансовите политики на ЕС подкрепящи развитието на интеграцията и кохезията в съюза и постигане на неговите цели. Също така да ги запознае с разпределението, целите и политиките реализиращи се чрез Европейските фондове о техния обем по планови периоди. Материалът е насочен към това в рамките на хорариума да се представят основните механизми и на разпределени на Европейските публични финанси по отделни фондове и програми и усвояването на тези средства чрез проекти на национално ниво.

Съдържание на учебната дисциплина:

История на европейските фондове. Европейска интеграция: европейски политики и техните финансови инструменти. Правна и институционална рамка на фондовете на ЕС. Европейският бюджет и неговата структура. Разпределение на европейския бюджет по политики, фондове и програми. Разпределение на европейския бюджет по страни. Планови периоди за реализация на цели по фондове и програми. Социален фонд. Регионален фонд. Кохезионен фонд. Фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство. Други фондове на ЕС. Механизъм на отпускане и на усвояване на средствата по европейските фондове за отделните страни. Процедури по утвърждаване и реализация на проекти със средства от фондовете на ЕС. Финансов контрол върху финансовите средства от фондовете на ЕС

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Курсът лекции е подготвен като специализирана информация за международното сътрудничество в СКС. Целта е студентите: (1) да придобият теоретически знания за основните области на сътрудничество в областта на СКС; (2) да познават специфичните нужди от техническа помощ на страните – членки на Европейския съюз. Курсът е ориентирана към обучението на студентите, които желаят да се реализират в сферата на международното сътрудничество в областта на СКС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

Идентификация и оценка на потенциалните области за развитие на икономика на социално-културната сфера в контекста на двустранното и многостранно сътрудничество. Изграждане на конкретни рамки за дългосрочно развитие на международното сътрудничество. Развитие на сътрудничество основано на общностите. Изкореняване на бедността. Развитие на селския и екотуризма. Развитие на човешките ресурси за нуждите на социално-културната сфера. Формулиране и прилагане на подходящи маркетингови и промоционални стратегии въз основа на двустранното и многостранното сътрудничество. Коригиране и хармонизиране на съществуващите национални регулаторни нормативни актове в съответствие с международните стандарти и практики. Стимулиране и промотиране на публично-частното партньорство. Мисии за подпомагане на СКС на Световната организация към ООН – на ниво отделни страни членки. Мисии за подпомагане на СКС на Световната организация към ООН – на регионално ниво. Проекти за техническо сътрудничество на Световната организация по към ООН. Ес-Ти – И-Пи Проекти на Световната организация към ООН. Усилване и подпомагане изграждането на институционалния капацитет на националните администрации. Сътрудничество по отношение защита правата на потребителите

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИРМЕНА ЕТИКА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина дава знания и умения на студентите за постигане на пълноценни междуличностни, колегиални, професионални и социални контакти, а така също и съвременни познания в областта на фирмената култура. Изучаването на Фирмената етика е полезно и необходимо с оглед на динамиката в професионалните фирмени отношения. Курсът на обучение има за задача да запознае студентите със съвременните проблеми на общуването, на фирмената етика, със съответните им социални и ситуационни детерминанти, както и да способства за практическото усвояване на етичните норми и постигане на по-висока степен в културата на общуването.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и развитие на етиката. Основни етически категории. Същност на морала. Моралните предизвикателства на съвременността. Същност и структура на бизнес етиката. Приложна етика. Бизнес етиката като приложна етика. Културни и теоретични предпоставки за формирането на бизнес етиката. Етика и бизнес. Етични стандарти и морална отговорност в бизнеса. Етични принципи в бизнеса. Приложение на етичните принципи в мениджърската практика. Морал и бизнес организация. Нравствени аспекти в дейността на фирмата. Етичното поведение в бизнес организациите. Фактори, особености, управление. Етика на рекламата. Моралните конфликти в бизнеса и тяхното разрешаване. Етичните кодекси в професиите и бизнеса. Нравствени аспекти в дейността на фирмата. Фирмена култура. Същност, функции. Управление на фирмената политика и морал. Култура на общуване – същност и роля в съвременния бизнес. Моралът в условията на пазарното стопанство. Нравствеността на българския предприемач.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИРМЕНА СИГУРНОСТ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра Икономика
Стопански факултет

Анотация:

Курсът по дисциплината има за задача да формира понятиен апарат и на тази основа да разкрие зависимостта между теория и практика, свързани със сигурността изобщо и в частност с индивидуалната, държавната и фирмена сигурност. Изучаването на учебната дисциплина има за цел да постави началото на базисните знания за сигурността и нейните параметри. С извеждането на въпросите за възникването и практическото обособяване на фирмената сигурност се детерминират и основните цели на курса: - да даде основни знания за развитието на фирмената сигурност; - да се разкрият основанията за нея; да се подчертаят основните насоки в осъществяването на фирмената сигурност. Разглежда се същността на фирмената сигурност, същността, характерните особености и развитието ѝ. Чрез съдържанието на учебната дисциплина студентите ще се запознаят с водещите тенденции във фирмената сигурност при условията на една реална пазарна икономика. Тя е осъзната от бизнесмените социално-икономическа потребност за оцеляване в съвременните пазарни условия

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в дисциплината. Сигурност – същност и значение. Основни видове сигурност. Фирмена сигурност - същност и съдържание. Качественото състояние на функционално-информационните системи в частните, общинските и държавните фирми. Фирмата като сложна съвкупност от физически лица. Степени на лоялност на отделните членове във фирмата. Право на избор на защита и самозащита от различните видове фирми. Териториална сигурност - общинска, областна, регионална - същност, специфика и необходимост. Национална сигурност – същност и значение. Континентална сигурност – същност и значение. Световна сигурност – същност и значение. Обекти и субекти на сигурността. Кибернетична сигурност – същност и акценти. Необходимост от защита на комуникациите. Кибернетична сигурност и хакерството

Технология за обучение и оценяване:

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ В ПУБЛИЧНАТА СФЕРА**ECTS кредити:** 3**Седмичен хорариум:** 3л + 0су**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** 2**Методическо ръководство:**

Катедра Икономика
Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината е разработен в съответствие с общите цели на специалността. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на звената в социокултурната сфера. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми. Целта на учебната дисциплина “Финансиране на проекти в социалната сфера” е студентите да получат задълбочени знания за ефективното разработване на проекти и управленския процес при тяхното създаване и реализиране, а също и по отношение възможностите за привличане на средства от предприемачески и други донорски програми за развитие на социалната сфера, неправителствения сектор, научната и развойната дейност и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект в социалната сфера. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели. Информационен раздел на инвестиционния проект в социалната сфера. Необходимост от разработването му, съдържание. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект в социалната сфера. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на звената в социалната сфера. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране

на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на извършваните разходи в социалната сфера. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите в социалната сфера. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове в социалната сфера. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход съобразно спецификата на звената в социалната сфера. Организационно планиране на проекта в социалната сфера. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта Основни елементи на проекта в социалната сфера. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект. Оценка на предложението за проект в социалната сфера. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор. Финансиране на проекта в социалната сфера. Етапи на изпълнението на проекта в социалната сфера. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта. Отчитане изпълнението на проекта в социалната сфера. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране. Оценка на изпълнението на проекта в социалната сфера. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ЗАПЛАЩАНЕ НА ТРУДА В ПУБЛИЧНАТА СФЕРА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Формите и системите на заплащане на наетите работници и служители са обособена сфера в икономиката на труда и управлението на човешките ресурси и средствата за тяхното прилагане представлява обект и предмет на задълбочено научно изучаване, както от широк кръг държавни органи и организации, но така също и на различните стопански фирми, корпорации и държавни организации. Същността на прилаганите форми и системи се свързва главно с установяването на вида, характера и формата на опосредствувашите показатели, начина, подходите и процедурата за оценка на индивидуалното и колективно трудово представяне, както и механизма за формиране и регулиране на индивидуалното трудово възнаграждение. Научното изследване и изучаване на тези обособени административно-организационни дейности се извършва на база, подробно разглеждане, анализиране и овладяване на фундаменталните и основополагащи принципи, научни подходи и практически механизми, засягащи привличането, мотивирането и използването на човешките ресурси в процеса на производството, като водещо място и значение, придобиват тези административно-управленчески практики, които са свързани преди всичко с оценката на труда по степен на сложност, тежест, неблагоприятни и отблъскващи условия и не на последно място - заплащането на персонала на базата, на които се изграждат политиките за въздействие и мотивиране на наетите лица, в процеса на тяхната административна или производствено-стопанска реализация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Трудов процес – количество и качество на труда. Използване на човешките ресурси – фактори. Планиране на човешките ресурси във фирмата /организацията/. Мотивация на персонала – потребности, интереси и стимули. Подходи и принципи за определяне на цената на работната сила. Подходи, принципи и механизъм за определяне на трудово възнаграждение. Оценка на работните места /дължностите/. Оценка на трудовото представяне на работници и служители. Принципи на равенството. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Взаимодействие между работодател и синдикати.

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПЛАНИРАНЕ, НАБИРАНЕ И ПОДБОР НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Планирането, набирането и подборът на персонала в организацията трябва да бъдат системно планирани, подготвени и внимателно управлявани, за да бъдат избрани подходящите хора. Това се осигурява чрез открито оповестени и подходящи за вакантната длъжност критерии, чрез които се преценява пригодността на конкретния човек. Удачно е организацията да възприеме балансиран подход на оценяване, като търси едновременно съответствие както между личностните характеристики и изискванията за работното място, така и между човека и културата на компанията. Политиките и практиките, създадени за повишаване на атрактивността на свободните места пред потенциалните вътрешни и външни кандидати, могат да включват използването не само на традиционни, но и на нетрадиционни средства. Процесите на набиране и подбор като цяло могат да допринесат за организационната ефективност, ако са налице стратегически фокус, подкрепата на висшия мениджмънт и желание на организацията да се учи и развива, да наблюдава, преглежда и прави преценка на процедурите си.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съвременни системи и стандарти за управление на човешките ресурси. Технология на управление на персонала. Съвременни стандарти за качеството на човешките ресурси. Планиране заетостта на човешките ресурси в организацията. Планиране търсенето и предлагането на труд в организацията. Стратегии за балансиране на търсенето и предлагането на труд в организацията. Формиране на система от човешки ресурси на организацията – съдържание и основни фактори. Набиране на персонал – политика, цели и задачи. Източници за набиране на персонал. Комуникации и подходи за привличане на подходящи кандидати за работа. Подбор на човешките ресурси за работа в организацията - същност, цели и стратегии. Етапи на подбора и назначаването на нови работници. Определяне изискванията към кандидатите. Привличане на подходящи кандидати. Предварително подбиране и оценяване качествата на кандидатите. Техники и процедури за подбор на човешките ресурси за работа в организацията. Методи за оценяване качествана на кандидатите. Наемане /назначаване/ и алтернативи при наемането на работа. Въвеждане и адаптация на човешките ресурси

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИКОНОМИКА НА ЗНАНИЕТО

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Учебната дисциплина е нова и се оформя като самостоятелна такава във всички напреднали в икономическо отношение страни. Преходът към ново информационно общество извежда знанията като основен ресурс на икономиката на дадена страна . Този ресурс крие огромните възможности на новото общество за неговия напредък, развитие на иновационните процеси и успешна конкурентоспособност. Дисциплината има граничен характер и връзки със социалните науки, философията, управлението и стопанските науки и преди всичко с икономиката. В началото на 21 век светът се изправя пред желязната необходимост от незабавна трансформация и радикално преосмисляне на традицията и познатото. Особено силно тази потребност се налага в областта на икономическите науки. Възможност за решения дава единствено знанието и творческите възможности на човека да създава от знание – ново знание. „Знанието се превръща в първична суровина за икономиката и неин най-важен продукт“/ Томас Стюарт/, а това представлява изключителен интерес при подготовката на студентите. В идващата епоха на ноусферата мястото на знанието е абсолютно и безспорно и изучаването на неговата икономическа същност е наложително за всеки грамотен икономист.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теоретични проблеми на постиндустриалното общество. Обща характеристика и състояние на обществото в края на 20-ти и началото на 21-ви век. Теория на човешкия капитал, трудови ресурси, структури, същност. Интелектуален капитал. Същност, видове, характеристики. Ново знание, квалификация. Интелектуален капитал и възпроизводствен процес. Знание. Роля на знанието в микро и макроикономически аспекти. Творчески процес. Разлики между трудовия и творчески процес. Фазова. Структура. Творчеството като производствен процес. Иновационна политика и конкурентоспособност. Новите знания и иновационната политика. Конкуренция. Интелектуална собственост и собственост на индустриалния капитал. Лична и частна собственост. Икономика на знанието. Структурно-функционален анализ, анализ на икономическите отношения, специфични икономически отношения и структурите в знанието. Статистика на знанието. Връзка с основните показатели на икономиката. Взаимовръзка и представяне на показатели за знанието, косвено чрез показатели на икономиката. Управление на знанието. Адаптиране на знанието към възпроизводствения процес. Предпоставки. Знанието като ресурс и обект на управление. Функции на знанието. Организация на знанието.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПУБЛИЧНО ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Икономика

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината “Публично-частно партньорство” има за цел да запознае студентите с мястото и ролята на “Публично-частното партньорство” в икономиката и в различните организации, основните подходи и методи за неговото управление, както и със световните тенденции, опита и постиженията на водещи страни в тази област. Задълбочено се изясняват предметът, обектът и обхватът на “Публично-частно партньорство”, национален и международен мащаб. Задълбочено се разглеждат постиженията на ПЧП в развитите европейски държави. Анализът на Публично-частното партньорство доказва, че той може да бъде основният инструмент за намаляване на значителни социални и икономически несъответствия и диспропорции, осигурявайки едновременно икономически растеж и подобряване на благосъстоянието и на качеството на живот на населението. Отчита се необходимостта от разширяване на обхвата и интензивността на инвестирането за осигуряване на основни услуги за възрастни хора, и намаляващите възможности на публичния сектор да осигури капитал за тези инвестиции, неминуемо води до разработване на дългосрочни социални програми, съчетаващи положителните характеристики на частния сектор, с възможности за мониторинг и контрол на публичния сектор с цел да се осигури ефективен баланс между изискванията на пазара и удовлетворяване на потребностите на хората в местната общност. Специално внимание се отделя на публични проекти. Подчертава се и по-доброто качество на

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

предоставените публични услуги. Изучаването и прилагането на подобен опит би спомогнал за облекчаване на трудностите съпътстващи развиващите се икономики, каквато е българската

Съдържание на учебната дисциплина:

Понятие за публично-частно партньорство- възникване. Дефиниции. Отличителни белези. Сравнение със сходни правни понятия-приватизация, аутсорсинг, общественипоръчки, търговия. Публично-частните партньорства по Закона за публично-частното партньорство – обща характеристика, основни понятия, принципи, предметен обхват. Форми на публично-частни партньорства. Субекти, страни и участници в публично-частни партньорства по Закона за публично-частното партньорство. Планиране, отчетност, публичност и процедури за осъществяване на публично-частните партньорства по Закона за публично-частното партньорство. Договор за публично-частни партньорства–правна характеристика, предмет, страни, съдържание, сключване, изпълнение, изменение, прекратяване, гаранции за изпълнение и отговорност за неизпълнение. Процедури за избор на частен партньор. Проектно дружество и публично-частно дружество за изпълнение на договор за публично-частни партньорство – правна характеристики, правоспособност, особености при учредяването, управлението и имуществените вноски. Дружества със специална инвестиционна цел при публично-частни-партньорства. Понятие за дейност от обществено значение. Понятие за публичен и частен партньор. Понятие за икономически баланс. Форми на ПЧП. Видове, форми и метода на възлагане на изпълнениена частни партньори. Публично-частни партньорства – понятия и видове. Приложение в различните области на публично управление. Договор за възлаганена обществена поръчка–правна характеристика, предмет, страни, съдържание, сключване, изпълнение, изменение, прекратяване, гаранци за изпълнение и отговорност за неизпълнение. Рамково споразумение – обща характеристика и видове. Съдържание на договора за ПЧП. Изменение на договора. Проектно дружество - понятие. Публично-частно дружество- учредители, вноски, управление. Прекратяване на договор за ПЧП. Основания. Обществените поръчки като форма на публично-частно партньорство – обща характеристика, правен режим, основни понятия, принципи, предметен и стойностен обхват. Обекти на обществените поръчки. Понятие и видове обекти. Субекти на обществените поръчки. Стойност на обществените поръчки. Изчисляване, изисквания и правно значение на определянето на стойността. Видове процедури за възлагане на обществените поръчки по ЗОП. Открита процедура. Ограничена процедура, състезателен диалог и процедури на договаряне. Обществени поръчки чрез публична покана. Възлагане на обществените поръчки. Общи правила за възлагане. Разглеждане, оценка и класиране на офертите. Договор за обществена поръчка. Правна характеристика и съдържание. Изпълнение и отчитане на договора за обществена поръчка. Видове нарушения при възлагането на обществените поръчки. Обжалване на процедурите по възлагане на обществените поръчки. Производство пред КЗК. Съдебен контрол върху процедурите по възлагане на обществените поръчки. Публично-частните партньорства и защитата на конкуренцията. Публично-частни партньорства в управлението на обществените услуги. Регулаторни органи.

Технология за обучение и оценяване

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.